

OBWIESZCZENIE

o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Wójt Gminy Rymań, działając na podstawie art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.) **informuje o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rymań na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031” (zw. dalej POŚ).**

Zgodnie z art. 57 pkt. 2 i art. 58 pkt. 2, w związku z art. 48 ust. 1 i 2 w/w ustawy wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecin oraz Zachodniopomorski Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecin z wnioskiem o zajęcie stanowiska w sprawie odstąpienia od obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu POŚ.

Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 5 lipca 2024 roku, znak NZNS.7040.1.27.2024 wyraził zgodę na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rymań na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecin pismem z dnia 27 czerwca 2024 roku, znak WOPN.410.86.2024.KM uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu.

Po przeanalizowaniu wniosku o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organy uzgadniające stwierdziły, że nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 46, 47 i 50 ustawy z dnia 03 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 poz. 1094 ze zm.) a organ opracowujący projekt dokumentu w tym przypadku może skorzystać z art. 48 w/w ustawy biorąc pod uwagę uwarunkowania wynikające z art. 49 ustawy ooś.

W związku z powyższym w świetle art. 48 ust.2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest zasadne.

Informuję o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rymań na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031” .

Obwieszczenie umieszczono na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Rymań oraz na stronie BIP Gminy Rymań.

WÓJT
mgr Mirosław Terlecki

UZASADNIENIE

braku potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rymań na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031”

Sporządzono na podstawie art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 ze zm.).

- 1) Charakter działań przewidzianych w dokumencie w szczególności:
 - a) Stopień w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rymań na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031” jest dokumentem wyznaczającym cele ochrony środowiska w 10 obszarach interwencji. Cele te będą realizowane poprzez wyznaczone w harmonogramie na lata 2024 – 2032 zadania. Szczegółowy harmonogram zadań przewidzianych do wykonania w ramach realizacji „Programu...” znajduje się w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rymań na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031”. Głównie są to zadania polegające na modernizacji systemów grzewczych (wymiana źródeł ciepła, działania wspierające montaż indywidualnych instalacji OZE – panele fotowoltaiczne na budynkach), wymiana oświetlenia, budowa i przebudowa dróg, ścieżek rowerowych i chodników, oraz modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji, utrzymanie cieków, organizacja systemu gospodarki odpadami, ochrona zadrzewień, planowane wycinki drzew, wsparcie rolników, usuwanie azbestu, jak również działania polegające na edukacji mieszkańców oraz opracowywaniu dokumentacji, kontroli przestrzegania przepisów ochrony środowiska.

Część zadań wyznaczonych w „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rymań na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031” może być zaliczanych na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839) do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zaliczają się zadania polegające na budowie i przebudowie sieci wodno – kanalizacyjnej, budowie i przebudowie dróg. Dla inwestycji tych było lub będzie przeprowadzone osobne postępowanie, są to inwestycje celu publicznego.

Pozostałe zadania wymienione w POŚ nie są zaliczane do przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz.1839).

Na etapie przeprowadzonych dotąd postępowań ocen oddziaływania na środowisko oraz na etapie opracowywania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rymań na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031” stwierdzono, że realizacja postanowień tego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

„Program...” z założenia sprzyja poprawie lub przynajmniej utrzymaniu jakości poszczególnych elementów środowiska, pozwoli na kształtowanie polityki ochrony środowiska gminy w sposób uporządkowany i dostosowany do warunków lokalnych, a przy tym zmniejszeniu ulegnie emisyjność gospodarki. Pomimo, że w *Programie (...)* wskazano przedsięwzięcia polegające m.in. na rozbudowie kanalizacji, wodociągów, modernizacji dróg są to działania mające służyć ochronie środowiska, w tym wypadku wyeliminowaniu

niekontrolowanego zrzutu ścieków, racjonalnemu korzystaniu z wód, czy ochronie powietrza, a co za tym idzie ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych oraz podziemnych.

b) Powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

Znaczącą rolę w definiowaniu polityki ochrony środowiska Gminy Rymań pełnią zapisy zawarte w opracowaniach szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego. Należy również uwzględnić uwarunkowania wewnętrzne zawarte w dokumentach planistycznych gminy.

- nadrzędne dokumenty strategiczne:
 - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
 - Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku),
 - Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej
- zintegrowane strategie o charakterze horyzontalnym:
 - Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030,
 - Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
 - Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022,
 - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
 - Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
 - Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) do 2030 roku,
 - Polityka energetyczna Polski do 2040 roku.
- dokumenty sektorowe:
 - Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020,
 - Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
 - Krajowy plan gospodarki odpadami 2022,
 - Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020,
 - Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015 – 2020,
 - Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
 - Program wodno-środowiskowy kraju,
 - Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry,
 - Plan zarządzania ryzykiem powodziowym,
- dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałe branżowe programy, plany i strategie na terenie województwa zachodniopomorskiego:
 - Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030,

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego,
 - Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2032 wraz z Planem Inwestycyjnym,
 - Program ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego 2030,
 - Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej.
- dokumenty lokalne:
 - Program Ochrony Środowiska dla powiatu kołobrzesckiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

Cele i zadania wyznaczone w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rymań na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031” są spójne z celami z zakresu ochrony środowiska wyznaczonymi w powyżej wymienionych dokumentach szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego.

c) przydatność w uwzględnianiu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska

„Program Ochrony Środowiska (...)” zawiera wszystkie kluczowe elementy: podstawowe zagadnienia odnośnie polityki ochrony środowiska zarówno wynikające z prawa polskiego jak i wspólnotowego. Przedstawia analizę wszystkich obszarów interwencji przyrodniczego na terenie gminy oraz w oparciu o tą charakterystykę formuje diagnozę stanu środowiska. Definiuje główne problemy środowiskowe na terenie gminy i wyznacza kierunki interwencji oraz wyznacza zadania, których realizacja umożliwi realizację celów średniookresowych.

d) Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Na podstawie opisu aktualnego stanu poszczególnych obszarów interwencji, uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych dokonano wyboru najistotniejszych celów i zadań, których realizacja przyczyni się w najbliższej przyszłości do poprawy stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy Rymań. Cele te są spójne z celami i priorytetami zapisanymi w innych dokumentach strategicznych na poziomie gminy i powiatu, w tym z priorytetami powiatowego programu ochrony środowiska.

Do najważniejszych celów ochrony środowiska Gminy Rymań należą:

- I. Poprawa jakości powietrza,
- II. Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy,
- III. Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
- IV. Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- V. Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej,
- VI. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż,
- VII. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi,
- VIII. Racjonalna gospodarka odpadami,
- IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych gminy,
- X. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami,
- XI. Działania edukacyjne i zarządzanie ochroną środowiska.

Należy zaznaczyć, że wiele przedsięwzięć proponowanych w ramach jednego obszaru interwencji wpisuje się także w pozostałe, nakładając się na siebie. Wynika to z faktu, że poszczególne elementy środowiska i uciążliwości

środowiskowe (oddziaływania zarówno negatywne i pozytywne pomiędzy poszczególnymi komponentami środowiska) są ze sobą powiązane. Poprawa jakości lub ochrona jednego z nich zwykle skutkuje poprawą lub ochroną pozostałych.

Zaproponowane w *Programie (...)* cele i kierunki interwencji powinny posłużyć do tworzenia warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa, które polegać będą w pierwszej kolejności na nie pogarszaniu stanu środowiska przyrodniczego na tym terenie, a następnie na jego poprawie.

Realizacja wytyczonych w *Programie (...)* celów powinna spowodować zrównoważony rozwój gospodarczy, polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego.

2) Rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w szczególności:

a) Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość, odwracalność oddziaływań

Program jest spisem zamierzeń i zalecanych działań mających na celu poprawę stanu środowiska naturalnego i poprawę jakości życia mieszkańców. W trakcie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć mogą wystąpić szczególne aspekty oddziaływania na środowisko. Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją Programu może być nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań lub też niezrealizowanie działań. Dotyczy to przede wszystkim realizacji zadań w zakresie wszystkich wskazanych powyżej celów i przypisanych im zadań. Oddziaływania na środowisko poszczególnych zadań opisanych w *Programie (...)* mogą być:

- pozytywne/ negatywne lub brak oddziaływania,
- bezpośrednie/ pośrednie,
- krótkoterminowe/ średnioterminowe/ długoterminowe,
- stałe/ chwilowe.

Realizacja celów i zadań zaproponowanych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rymań, będzie polegała na wykonaniu szeregu przedsięwzięć, także inwestycyjnych, które mogą ingerować w poszczególne elementy środowiska zarówno na etapie ich realizacji, jak i eksploatacji.

I. etap realizacji zadań

Zanieczyszczenia wód

Przy realizacji prac takich jak: modernizacja i budowa dróg, budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej, modernizacji sieci wodociągowej, należy tak planować zakres prac budowlanych, aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i nie zaburzać przy tym stosunków wodnych, ani nie pogarszać stanu czystości wód. Ze względu na charakter i rodzaj innych wykonywanych robót zakłada się, że realizacja planowanych działań nie zwiększy zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Gminy Rymań. Niebezpieczeństwo zanieczyszczenia wód lub gleb będzie związane z robotami budowlanymi i ziemnymi głównie na terenach przyległych do nowobudowanych lub remontowanych dróg, sieci kanalizacyjnej oraz placów budowy. Może ono dotyczyć szczególnie skażeń substancjami niebezpiecznymi, użytymi w procesie inwestycyjnym lub pochodzących ze sprzętu budowlanego i środków transportu. Aby temu zapobiec na etapie budowy prowadzone będą działania minimalizujące negatywne oddziaływania, które mogą wystąpić.

Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego

Realizacja zadań przewidzianych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rymań związanych z pracami budowlanymi oraz ziemnymi i związanym z tym użyciem ciężkiego sprzętu budowlanego, będzie charakteryzowała się lokalnym i krótkoterminowym oddziaływaniem na stan powietrza. Do zadań tych należą:

- rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej,
- budowa i modernizacja dróg,

Na skutek użycia środków transportu ciężarowego oraz prowadzenia prac budowlanych możliwe jest generowanie

dużych ilości pyłów, lokalne podwyższenie stężeń niektórych substancji gazowych na skutek ścierania opon i nawierzchni drogowej oraz wydzielania spalin pojazdów starszej generacji. Dotyczy to w szczególności substancji emitowanych z silników spalinowych (transport i ciężkie maszyny), prac spawalniczych (gazy i pyły), prac malarskich (lotne związki organiczne) i innych. Dokładne określenie skali oddziaływania i zasięgu występowania określonych stężeń danej substancji w celu oceny jakości powietrza według obowiązujących standardów nie jest możliwe. Z punktu widzenia prawa stosunkowo krótkotrwałe, chwilowe oddziaływanie związane z pracami budowlanymi, nie podlega normowaniu.

Hałas

W trakcie robót budowlanych i modernizacyjnych, a także podczas trwania innych przedsięwzięć inwestycyjnych wykorzystywany będzie sprzęt budowlany i środki transportu, stanowiące źródło hałasu i drgań. Emitowany hałas może oddziaływać na okolicznych mieszkańców oraz ludzi przebywających chwilowo w rejonie inwestycji, a także w obrębie dróg dojazdowych. W obszarach niezabudowanych należy liczyć się z oddziaływaniem na dzikie zwierzęta co może przyczynić się do ich migracji w inne rejony. Aby zapobiec negatywnemu oddziaływaniu urządzenia stosowane przy pracach powinny spełniać kryteria dotyczące ich wartości akustycznej, wynikające z przepisów prawa. Normy prawne obecnie obowiązujące dla urządzeń nowych mają na celu ochronę słuchu pracowników, a także osób postronnych. Spełnianie tych kryteriów nie spowoduje całkowitej eliminacji uciążliwości hałasu na terenach otaczających place budowy, należy jednak pamiętać, że proces budowlany będzie ograniczony w czasie, a po jego zakończeniu wszystkie niedogodności akustyczne ustaną. Dla ograniczenia uciążliwości akustycznych i jeśli to możliwe, prace budowlane i transportowe powinny być prowadzone tylko w porze dziennej. Na etapie organizacji prac w obrębie poszczególnych zadań istnieje możliwość wykorzystania różnych środków zapobiegawczych i ochronnych, jednak w praktyce uciążliwości przy remontach nie są zwykle podstawą do poważnych konfliktów, w sytuacji gdy osoby narażone na niedogodności mają jasno określony horyzont czasowy, w jakim prace zostaną zakończone oraz ich dokładny harmonogram.

Odpady

W związku z inwestycjami oraz działaniami o charakterze budowlano - inżynieryjnym, planowanymi na terenie Gminy Rymań należy spodziewać się wytwarzania następujących grup odpadów:

- odpady budowlane w tym szczególnie:
 - odpady pochodzące z budowy, remontów, i rozbiórki dróg, mostów i infrastruktury drogowej, w tym odpady niebezpieczne (grupa 17),
 - ziemia zmieszana z gruzem oraz zanieczyszczona różnymi substancjami (grupa 17),
- odpady komunalne: odpady zielone i materiał roślinny w związku z wycinką drzew i krzewów (kod: 20 02),
- odpady niebezpieczne różnego rodzaju i pochodzenia.

Powstałe w trakcie prac odpady, powinny być zagospodarowane zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 roku *o odpadach* (Dz.U.2023 poz.1587 ze zm.), przekazywane w pierwszej kolejności do odzysku lub w przypadku braku takiej możliwości przekazywane do unieszkodliwienia. W przypadku odpadów niebezpiecznych każdy rodzaj odpadów powinien być gromadzony i przechowywany oddzielnie w warunkach uniemożliwiających przedostanie się do środowiska naturalnego i chroniony przed działaniem czynników zewnętrznych. Transport tych odpadów z miejsc ich powstawania do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania szczególnie w przypadku wyrobów azbestowych, powinien się odbywać z zachowaniem przepisów obowiązujących w tej kwestii.

Powierzchnia ziemi i gleby

Bezpośrednie, negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi może mieć miejsce w czasie budowy i modernizacji dróg, budowy i modernizacji sieci wodno- kanalizacyjnej. Negatywne skutki zostaną wyeliminowane po zakończeniu prac, a w perspektywie długoterminowej działania te przyniosą korzyści dla stanu powierzchni ziemi.

Krajobraz

Negatywny wpływ na krajobraz również może mieć miejsce w czasie budowy i modernizacji dróg, budowy i modernizacji sieci wodno- kanalizacyjnej. Po zakończeniu robót budowlanych, oddziaływanie zostanie wyeliminowane. Będzie to więc oddziaływanie krótkotrwałe.

II. Etap eksploatacji

Zanieczyszczenia wód

Obszar gminy należy w całości do obszaru dorzecza Odry i regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. Obszar gminy leży na terenie zarządzanym przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Sieć hydrograficzną Gminy Rymań tworzą następujące ciek: Dębosznica, Wkra, Rzecznica, Pniewa, Dopływ spod Tarnina i Mołostowa. Na terenie gminy znajdują się urządzenia hydrotechniczne na rzece Dębosznica, Wkra i Mołostowa. Są to głównie przepusty z piętrzeniem oraz przepławki.

Gmina zlokalizowana jest w granicach 5 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych. Na terenie gminy nie występują jednolite części wód powierzchniowych jeziornych.

Według danych GIOŚ JCWP Dębosznica charakteryzuje się złym stanem. Jednym z podstawowych czynników wpływających na jakość wód powierzchniowych są zanieczyszczenia zawarte w ściekach odprowadzanych bez oczyszczania z gospodarstw indywidualnych. Tak jest w przypadku Gminy Rymań. Stosowanie nadmiernych ilości nawozów sztucznych i chemicznych ochrony roślin w znacznej mierze mogą przyczyniać się do zanieczyszczeń najbliższej położonych zlewni. Zły stan czystości wód może powodować ograniczenie możliwości ich wykorzystania do celów rekreacyjnych, uprawiania sportów wodnych oraz do urządzania zorganizowanych kąpielisk.

Na terenie Gminy Rymań brak jest Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Gmina leży w zasięgu 2 jednolitych części wód podziemnych: 8, 9.

JCWPd nr 8 o powierzchni 2 839 km² charakteryzuje się 3 piętrami wodonośnymi: piętrem czwartorzędowym, piętrem kredowym i piętrem jurajskim. Cała JCWPd nr 8 związana jest z hydrologiczną zlewnią Regi. Zasilanie atmosferyczne odbywa się wyłącznie poprzez poziom Q1, z którego jeśli wody opadowe nie trafią do cieków, jednego z dopływów Regi, to przesączają się do poziomu Q2. Bazę drenażu dla jednostki stanowi Rega, która jest największą samodzielną rzeką na Pomorzu Zachodnim i uchodzi bezpośrednio do Bałtyku, będącego ostateczną bazą drenażu w ujęciu globalnym. W skali lokalnej jednostka drenowana jest do poziomu pomniejszych cieków a zasilana na obszarach wododziałowych przy granicach jednostki oraz w mniejszym stopniu w partiach centralnych. Zagregowane pietra wodonośne K i J nie mają bezpośredniego kontaktu z powierzchnią terenu. Wody występujące w tych piętrach są efektem przesączania poprzez nadległe poziomy trudno przepuszczalne albo też skutkiem dopływu podziemnego spoza granic JCWPd, najprawdopodobniej z obszarów leżących na południe od opisywanej jednostki. Baza drenażową dla piętra jurajskiego jest dolina Regi i Bałtyk, a dla piętra kredowego właściwie tylko Bałtyk. Znaczną rolę w krążeniu wód podziemnych na terenie JCWPd nr 8 odgrywają okna hydrogeologiczne czyli miejsca, w których swobodnie mieszają się wody z różnych poziomów wodonośnych, co spowodowane jest brakiem warstw izolujących. Takie zjawisko obserwowane jest głównie pomiędzy poziomami Q1 i Q2, ale zdarza się również pomiędzy zagregowanymi piętrami Q2 i J.

JCWPd nr 9 o powierzchni 4 072 km² charakteryzuje się 3 piętrami wodonośnymi: 2 poziomy czwartorzędowe, piętro czwartorzędowo-paleogeńsko-neogeńskie i piętro kredowo-jurajskie. Charakter zwierciadła wody jest napięty lub częściowo napięty. W litologii pięter wymienia się piaski różnoziarniste, piaski oraz wapienie, margle, piaskowce. Wody podziemne na obszarze JCWPd nr 9 są drenowane przez ciek powierzchniowe oraz Morze

Bałtyckie. Poziom przypowierzchniowy i międzyglinowy jest drenowany przez dopływy Parsęty i Radwi oraz rzeki uchodzące bezpośrednio do Bałtyku, natomiast zasilanie następuje w wyniku infiltracji wód opadowych. Poziom podglinowo-neogeński-paleogeński zasilany jest głównie w wyniku przesączania z poziomów czwartorzędowych, drenowany głównie przez Parsętę. Ponadto Radew, Chociel i Dzierżęcinka lekko ten poziom drenują.

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich (174) jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych. Wyniki oznaczeń terenowych i laboratoryjnych poddano analizie i wyznaczono klasy jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148) klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych.

Badania w zakresie stanu wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu jakości wód podziemnych, który funkcjonuje jako podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Wykonawcą badań, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, jest Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, będący z mocy ustawy Prawo wodne państwową służbą hydrogeologiczną zobligowaną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych.

W ostatnich latach w granicach Gminy Rymań nie było zlokalizowanego punktu pomiarowo-kontrolnego, w którym Państwowy Instytut Geologiczny (PIG) prowadził szczegółowe badania stanu jakościowego i ilościowego wód podziemnych w ramach PMS.

Zadania z zakresu gospodarki wodno – ściekowej w znaczącym stopniu przyczynią się do ochrony środowiska wodno – glebowego. Ograniczeniu ulegną niekontrolowane pobory wody.

Zanieczyszczenia zasobów wodnych ekosystemów mogą wystąpić wzdłuż szlaków komunikacyjnych i dróg. W takich przypadkach głównym źródłem zanieczyszczeń są spływy z drogi substancji chemicznych stosowanych przy ich utrzymaniu, ścieki wytwarzane w obiektach obsługi pasażerów, wycieki z pojazdów, a także wytwarzane odpady związane z eksploatacją, np. zmiotki z oczyszczania ulic, odpady z koszy przy miejscach postojowych, lecz także „dzikie wysypiska” oraz odpady i wycieki powstałe w wyniku wypadków i kolizji drogowych.

Zadania z zakresu gospodarki wodno – ściekowej wyznaczone w *Programie (...)* jak budowa i rozbudowa sieci wodno – kanalizacyjnej, budowa oczyszczalni ścieków przyczynią się do poprawy stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy.

Stan powietrza atmosferycznego

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi monitoring stanu powietrza w strefach. W województwie zachodniopomorskim wyznaczono 3 strefy: aglomeracja szczecińska, miasto Koszalin, strefa zachodniopomorska. Gmina Rymań należy do strefy zachodniopomorskiej (PL3203). Monitoring stężeń zanieczyszczeń powietrza w granicach strefy zachodniopomorskiej był prowadzony na 6 stacjach pomiarowych. Żadna ze stacji monitoringu nie znajduje się na terenie Gminy Rymań. Gmina wyposażona jest w czujnik jakości powietrza zamontowany na Gminnej Bibliotece Publicznej w Rymaniu, ul. Koszalińska 41.

Jakość powietrza określona zostaje na podstawie wyników pomiarów z stacji pomiarowych oraz metod szacowania, które oparte są na analizie:

- wyników modelowania matematycznego wykonanego na poziomie krajowym przez Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza,
- wyników pomiarów przeprowadzonych na stacjach Państwowego Monitoringu Środowiska,
- informacji o przestrzennym rozkładzie źródeł emisji zanieczyszczenia oraz wielkości emisji, na podstawie bazy udostępnionej przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami,

- informacji dotyczących zagospodarowania przestrzennego, w tym udostępnionych w bazie Corine Land Cover 2018, a także publikowanych, jako ortofotomapy w ramach systemu Geoportal.gov.pl.

W tabelach poniżej przedstawiono klasyfikację strefy zachodniopomorskiej za rok 2022 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin. Prowadzona ocena ma na celu monitorowanie zmian jakości powietrza i ma być podstawą do podjęcia działań powodujących zmniejszenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu przynajmniej do poziomu stężenia dopuszczalnego na terenie kraju w określonym terminie.

Tabela 1. Klasyfikacja strefy zachodniopomorskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Strefa zachodniopomorska	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM _{2,5} ²⁾	PM10	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃ ¹⁾
	2022											
	A	A	A	A	A1	A	C	A	A	A	A	A

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

²⁾ Dla pyłu zawieszony PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, strefa zachodniopomorska uzyskała klasę A.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za rok 2022

W obszarze strefy zachodniopomorskiej w 2022 r. występowały niskie stężenia (poniżej poziomów dopuszczalnych/docelowych) badanych substancji: dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, benzenu, tlenku węgla oraz oznaczanych w pyłe zawieszonym PM10 metali: ołowiu, kadmu, B(a)P i niklu. Nie wykazano przekroczeń w zakresie PM10.

Pomimo braku przekroczeń w 2022 r. należy szczególną uwagę zwrócić na stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Wysokie stężenia tego zanieczyszczenia rejestrowane są w okresach grzewczych w całej Polsce. W porównaniu z poprzednimi latami można obserwować poprawę i niższe stężenia na wielu stacjach pomiarowych.

Główną przyczyną przekroczeń jest „niska” emisja pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków. „Niska” emisja z ogrzewania budynków odpowiada również za zanieczyszczenie powietrza pyłem PM_{2,5} i pyłem PM10. Zauważalny jest również wpływ emisji liniowej, pochodzącej z transportu samochodowego. Jest to emisja, którą generuje transport prywatny i publiczny. Emisja liniowa powstaje z procesów spalania paliw w pojazdach, w wyniku ścierania nawierzchni dróg, opon, okładzin, a także w związku z unoszeniem się pyłu z dróg. Ze środków komunikacji do powietrza emitowane są głównie: tlenki azotu, pyły, węglowodory aromatyczne, tlenek i dwutlenek węgla oraz metale ciężkie. Wpływają one na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego i powodują wzrost stężenia ozonu w troposferze. Ilość emitowanych zanieczyszczeń zależy od wielu czynników między innymi od: natężenia i płynności ruchu, parametrów technicznych i stanu drogi. Najbardziej zagrożone na emisję liniową są tereny przyległe do ciągów komunikacyjnych, głównie ma to niekorzystny wpływ na uprawy rolne. Nadmienić należy, że szkodliwe substancje związane z komunikacją samochodową stanowią źródło emisji zanieczyszczeń nie tylko do powietrza, ale również gleby, a w konsekwencji również wód w skutek wymywania zanieczyszczeń z powierzchni gruntu.

W sezonie letnim rejestrowany jest wzrost stężeń ozonu, spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz w dużej mierze warunkami meteorologicznymi. W 2022 r. nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu określonego dla kryterium ochrony zdrowia ludzi. Stwierdzono jednak, podobnie jak w latach poprzednich, przekroczenie poziomu celu długoterminowego we wszystkich strefach w województwie.

Tabela 2. Klasyfikacja z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych dla SO₂, NO_x oraz O₃ pod kątem ochrony roślin za rok 2022

Strefa zachodniopomorska	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny SO ₂	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny NO _x	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny O ₃ ¹⁾
	2022		
	A	A	A

¹⁾ Dla ozonu - poziom celu długoterminowego - strefa zachodniopomorska uzyskała klasę D

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za rok 2022

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin, w 2022 r. pomiary jakości powietrza oraz wyniki modelowania nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki i tlenków azotu. Stwierdzono natomiast przekroczenie poziomu celu długoterminowego określonego dla ozonu. Ozon jako substancja zanieczyszczająca środowisko jest problemem ponadregionalnym. Powstaje w wyniku reakcji fotochemicznej z udziałem tlenków azotu, tlenku węgla i węglowodorów. Do wytworzenia się reakcji niezbędna jest energia słoneczna, stąd stężenia ozonu wzrastają w dni słoneczne, wiosenne i letnie. Wysokie stężenie ozonu jest skutkiem takich procesów jak emisja z zakładów przemysłowych, elektrociepłowni, emisja komunikacyjna, napływ zanieczyszczeń spoza granic miasta, a także sprzyjające warunki meteorologiczne do tworzenia ozonu.

W celu poprawy jakości powietrza w strefie zachodniopomorskiej Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego wprowadził program ochrony powietrza i plany działań krótkoterminowych uchwałą nr XVI/206/20 z dnia 4 czerwca 2020 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej. Program był aktualizowany uchwałą Nr XLV/540/23 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 14 września 2023 r. w sprawie Aktualizacji Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej. Celem Programu ochrony powietrza jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń docelowych benzo(a)pirenu, a następnie wskazanie działań naprawczych, które pomogą poprawić jakość powietrza. W ramach działań wskazanych do realizacji w celu osiągnięcia standardów jakości powietrza w strefie wskazano konieczność ograniczenia emisji substancji z procesu wytwarzania energii cieplnej dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody w lokalach mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej. Działania prowadzone są przede wszystkim poprzez likwidację indywidualnych systemów grzewczych i podłączenie do sieci cieplnej oraz wymianę kotłów na niskoemisyjne. Działania te prowadzone są przy wykorzystaniu dostępnych środków finansowych przewidzianych na wymianę indywidualnych systemów grzewczych w różnych programach pomocowych. Inne działania, wskazane w Programie ochrony powietrza, jako priorytetowe to działania promocyjne i edukacyjne oraz informacyjne i szkoleniowe, a także działania kontrolne palenisk oraz rozbudowa zielonej infrastruktury.

Realizacja szeregu wyżej wymienionych zadań, wyznaczonych w *Programie (...)* będzie miała istotny wpływ na poprawę stanu powietrza na terenie Gminy Rymań.

Hałas

W wyniku realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska należy spodziewać się zmniejszenia poziomu hałasu na skutek:

- zwiększenia płynności ruchu pojazdów, poprzez reorganizację ruchu kołowego oraz poprawę nawierzchni dróg oraz budowę nowych ulic,
- urządzenia i zabiegów pielęgnacyjnych w obrębie terenów zieleni jako naturalnej bariery chroniącej przed hałasem.

Poprawa stanu akustycznego na terenie gminy powinna pośrednio wpłynąć na poprawę warunków życia mieszkańców, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa oraz atrakcyjność inwestycyjną tego terenu.

Powierzchnia ziemi i gleby

Realizacja zadań takich jak ochrona gleb przed degradacją oraz właściwe zagospodarowanie terenów przyczyni się do poprawy stanu powierzchni ziemi i gleb.

Krajobraz

Realizacja zadań takich jak utrzymanie czystości na terenach rekreacji turystycznej, likwidacja dzikich wysypisk odpadów czy utrzymanie terenów zieleni przyczyni się do poprawy walorów krajobrazowych na terenie gminy.

b) Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań o charakterze transgranicznym lub skumulowanym. Należy stwierdzić, że realizacja założeń zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rymań na lata 2024 - 2027 z perspektywą do roku 2031” będzie miała pozytywny wpływ na środowisko naturalne oraz na zdrowie ludzi. Działania ujęte w *Programie (...)* wpłyną również na polepszenie standardu wypoczynku turystów oraz jakość życia mieszkańców. Polepszeniu ulegną również warunki estetyczne krajobrazu gminy.

c) Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenie dla środowiska

Ponieważ elementem oddziaływania na środowisko jest także oddziaływanie na zdrowie ludzi, należy zauważyć, że realizacja założeń zawartych w *Programie (...)* na etapie ich realizacji będzie wiązała się z pewnym oddziaływaniem na zdrowie ludzkie. Charakteryzować się ono będzie emisją zanieczyszczeń do powietrza, związanych ze zwiększonym ruchem kołowym pojazdów, pracami budowlano - remontowymi (budowa i modernizacja dróg, budowa sieci wodociągowej, modernizacja oczyszczalni ścieków). Mieszkańcy na etapie realizacji zadań będą narażeni na emisję pyłów, spalin i hałasu, które będą się przemieszczać wraz z kierunkiem robót. Emisje będą ustępować po ich zakończeniu.

Oprócz problemu zanieczyszczeń pojawiają się również kwestie bezpieczeństwa. Prace budowlane związane z budową sieci wodociągowej, kanalizacyjnej czy rozbudową infrastruktury drogowej, mogą stanowić zagrożenie dla ruchu pojazdów oraz ruchu pieszego. W związku z podejmowanymi działaniami sugeruje się poinformowanie społeczeństwa o planowanych pracach z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym wraz ze wskazaniem terminu zakończenia realizacji inwestycji. Pozwoli to mieszkańcom przygotować się na ewentualne uciążliwości i zwiększy ich ostrożność. Ponadto, prace najbardziej uciążliwe nie powinny odbywać się we wczesnych godzinach porannych, wieczornych oraz nocnych, by nadmiernie nie ingerować w życie mieszkańców.

3) Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:

a) Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystanie terenu

Na terenie gminy brak terenów o szczególnych właściwościach, spełniających wymagania powyższego punktu. Wszystkie działania przewidziane Programie Ochrony Środowiska mają na celu poprawę stanu środowiska przyrodniczego i ochronę zdrowia ludzi. Mają one sprzyjać przestrzeganiu standardów jakości środowiska oraz zapobiegać jego nadmiernemu wykorzystaniu.

b) Formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

Obszar Gminy Rymań objęty jest ochroną prawną wynikającą z ustawy o ochronie przyrody. Ochrona przyrody oznacza ochronę wartości ekologicznych, naukowych, dydaktycznych, estetycznych oraz cech stanowiących o tożsamości przyrodniczej regionu. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

(Dz. U. z 2023 r., poz. 1336 ze zm.) elementami środowiska objętymi ochroną na podstawie w/w ustawy są następujące formy ochrony przyrody:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo – krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

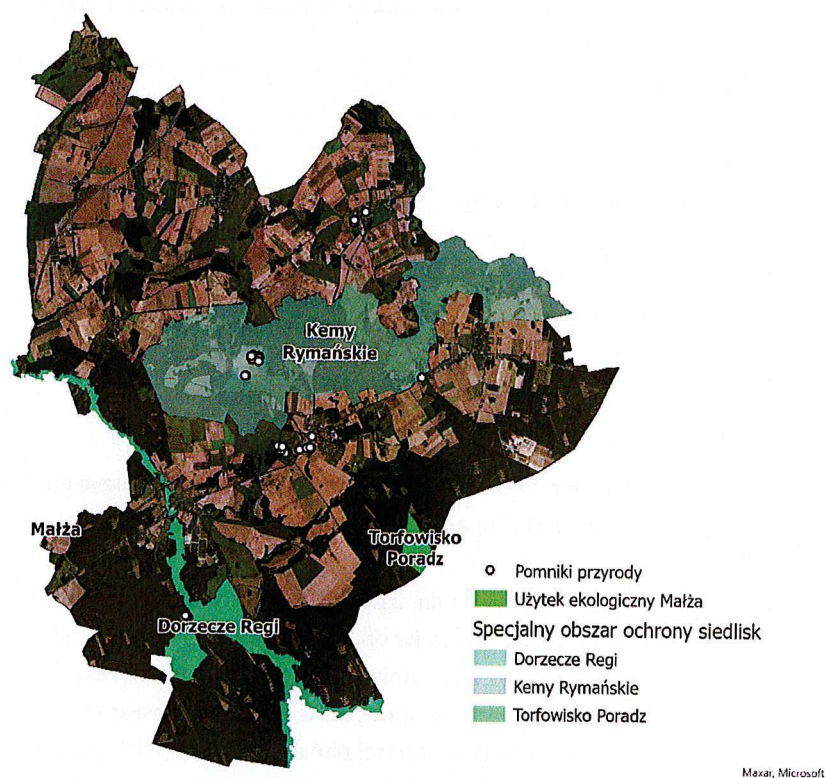
W związku z przystąpieniem do Unii Europejskiej Polska musiała utworzyć na swoim obszarze część europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000 w oparciu o obowiązujące w niej ustawodawstwo. W zakresie ochrony przyrody aktami prawnymi są:

- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dn. 21.05.1992 r. (tzw. Dyrektyw Siedliskowa) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych i dzikiej flory i fauny (w oparciu o nią tworzy się Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (SOO),
- Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 02.04.1979 r. (tzw. Dyrektywa Ptasia) w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków, stanowiąca podstawę do wydzielenia Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO).

Mają one na celu utrzymanie bioróżnorodności państw członkowskich poprzez ochronę najcenniejszych siedlisk oraz gatunków flory i fauny na ich terytorium. Zobowiązują też państwa członkowskie UE (a więc i Polskę od momentu akcesji) do wytypowania obszarów chronionych, które będą tworzyć europejską sieć ekologiczną NATURA 2000 proporcjonalnie do reprezentacji na swoim terytorium typów siedlisk i gatunków, będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty. Ważnym uzupełnieniem, mającym istotne znaczenie w budowie tej sieci, są załączniki do ww. Dyrektyw, zawierające listy wrażliwych siedlisk i ginących gatunków o znaczeniu wspólnotowym, których zachowanie wymaga wyznaczenia obszarów SOO i OSO. Ochrona bioróżnorodności w tej sieci będzie realizowana na podstawie planów ochrony, których ustalenia będą wiążące dla planów zagospodarowania przestrzennego, planów urządzenia lasów itp.

W granicach administracyjnych Gminy Rymań znajdują się poniższe formy ochrony przyrody:

- obszar natura 2000 Kemy Rymańskie,
- obszar natura 2000 Torfowisko Poradz,
- obszar natura 2000 Dorzecze Regi,
- 19 pomników przyrody,
- użytek ekologiczny Małża.

Rycina 1. Obszary chronione na terenie Gminy Rymanów

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych RDOŚ

Specjalny obszar ochrony siedlisk „Kemy Rymańskie” (PLH320012) to obszar wyznaczony w Polsce w 2021 r. Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kemy Rymańskie. Obszar ma powierzchnię 2 644,8400 ha i obejmuje rozległy teren lasów, łąk i pól uprawnych, łączący korytarz ekologiczny doliny rzeki Mołstowej z korytarzem Dęboszniczy i Błotnicy. Obszar ten charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem przyrodniczym. Wyróżniono tu 15 siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Występuje tu także roślinność o dużym stopniu naturalności, między innymi piękne fragmenty dąbrów, bory i lasy bagienne oraz lasy łęgowe. Obszar ten jest bardzo zróżnicowany pod względem rzeźby terenu. Wyraźnie zaznaczają się wzgórza kemowe pochodzenia polodowcowego, wznoszące się do 35 m ponad powierzchnię okolicznych obniżień. Wyżej położone tereny porastają lasy, głównie kwaśne dąbrowy z licznym starodrzewem. Niektóre okazy przekraczają 4 m obwodu pnia, a największy osiąga rozmiar 610 cm. Masowo występuje borówka czarna, orlica pospolita i trzcinnik leśny. Niżej położone miejsca są zajęte przez roślinność bagienną oraz lasy łęgowe, grądy, wilgotne łąki i szuwały. Kemy Rymańskie stanowią także ważną ostoję dla płazów, takich jak kumak nizinny i traszka grzebieniasta. Swoje łęgowiska mają tu gatunki ptaków drapieżnych, między innymi orlik krzykliwy i kania ruda. Największym zagrożeniem jest degradacja użytków zielonych. Duża część obszaru została dawniej zmeliorowana, a zaniedbane urządzenia nie spełniają swoich ról, np. nie zatrzymują wody w okresach jej deficytu powodując osuszenie terenu.

Specjalny obszar ochrony siedlisk „Torfowisko Poradz” (PLH320065) to obszar wyznaczony w Polsce w 2022 r. Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 1 grudnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Torfowisko Poradz. Powierzchnia obszaru to 567,5300 ha. Obszar obejmuje kompleks śródlęśnych torfowisk. Torfowiska mają zróżnicowaną powierzchnię. Występuje tu rozległy mszar otwarty, zajmujący ok. 27 ha oraz rynna torfowa porośnięta mszarami i lasami bagiennymi na łącznym areale ok. 53 ha. Torfowiska pełnią dużą rolę, jako miejsca łęgowe i żerowe wielu gatunków zwierząt, zwłaszcza płazów i gadów, głównie ze względu na kontrast ekologiczny z otaczającymi siedliskami borowymi. Wśród zagrożeń dla obszaru definiują się pobliski zakład segregacji i utylizacji odpadów oraz problem z utrzymaniem odpowiedniego poziomu wód gruntowych.

Specjalny obszar ochrony siedlisk „Dorzecze Regi” (PLH320049) to obszar wyznaczony w Polsce w 2022 r. Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dorzecze Regi. Powierzchnia obszaru to 14 827,8200 ha. Obszar obejmuje dolinę rzeki Regi wraz z jej dopływami od miejscowości Świdwin, aż do jej ujścia blisko miejscowości Trzebiatów. W górnym biegu rzeka przepływa przez dobrze zachowane torfowiska, wilgotne łąki a zbocza doliny porastają grądy i lasy bukowe. W okolicach miasta Łobza rzeka przełamuje się przez wzgórza morenowe. W dalszym biegu rzeka przepływa przez łąki i tereny uprawne z eutroficznym jeziorem Rejowickim. Dolina Regi charakteryzuje się dużą różnorodnością rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt. W obszarze występują buczyny, grąd subatlantycki, bory i lasy bagienne, łąki wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Wśród ważnych dla Europy gatunków zwierząt (z Zał. II Dyr. siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej, w tym gatunki priorytetowe) w obszarze występuje czerwończyk nieparek, głowacz białopłetwy, jelonek rogacz, minóg rzeczny, różanka, skójką gruboskorupowa. Rzeka i jej dopływy są doskonałym miejscem dla wędrówek tarłowych łosia atlantyckiego oraz innych gatunków z rodziny łososiowatych. Rzeka przegrodzona jest w kilku miejscach zabudową hydrotechniczną, co powoduje, że na ponad 2/3 długości rzeki niedostępna dla ryb wędrownych. Ponadto, dużym zagrożeniem dla ostoi jest nadmierne zanieczyszczenie rzeki Regi.

Użytki ekologiczne to niewielkie powierzchniowo obiekty, które są cenne pod względem przyrodniczym i mające znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. W Gminie Rymań ustanowiono 1 użytek ekologiczny, którego charakterystykę przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 3. Użytki ekologiczne na terenie Gminy Rymań

Nazwa	Data utworzenia	Powierzchnia (ha)	Rodzaj użytku ekologicznego	Cel ochrony	Wartość przyrodnicza
Małża	2004-09-02	2,2000	Bagno	Zachowanie ekosystemu ze względów estetycznych, naukowych, przyrodniczych i dydaktycznych.	Bagno z charakterystyczną dla niego roślinnością torfowiskową; miejsce występowania rzadkich i chronionych gatunków roślin oraz bytowania i rozrodu ptactwa wodnego i innych gatunków zwierząt.

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych RDOS

Pomniki przyrody - są ważne nie tylko z powodu ochrony bioróżnorodności, ale także spełniają ważną funkcję społeczną w edukacji ekologicznej. Liczba drzew objętych ochroną będzie systematycznie się zmniejszać z powodu zniszczenia przez wichury lub obumieranie. W związku z powyższym obiekty takie powinny być stale monitorowane i objęte specjalną pielęgnacją, która umożliwi jak najdłuższą egzystencję. Wykaz wszystkich pomników przyrody na terenie Gminy Rymań przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Pomniki przyrody zlokalizowane na terenie Gminy Rymań

Lp.	Lokalizacja pomnika	Typ pomnika	Rodzaj tworu	Opis pomnika
1.	Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
	W parku przy pałacu	Jednoobiektowy	Drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i> ; pierśnica: 108cm; obwód: 339cm; wysokość: 22m
2.	Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
	Nadleśnictwo Gościno, Leśnictwo Ledowo, oddz. 404j	Jednoobiektowy	Drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus</i>

Lp.	Lokalizacja pomnika	Typ pomnika	Rodzaj twor	Opis pomnika
				<i>sylvatica</i> ; pierśnica: 142cm; obwód: 446cm; wysokość: 22m
	Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
3.	Park przy pałacu	Jednoobiektowy	Drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i> ; pierśnica: 108cm; obwód: 339cm; wysokość: 22m
	Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
4.	Posesja prywatna ul. Szkolna 1 (skrzyżowanie ul. Szkolnej i Koszalińskiej)	Jednoobiektowy	Drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i> ; pierśnica: 96cm; obwód: 302cm; wysokość: 18m
	Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
5.	Cmentarz komunalny w Rymaniu, ul. Słoneczna	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Grupa 4 dębów czerwonych
	Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
6.	Drozdowo 53, park za pałacem	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb czerwony - <i>Quercus rubra</i> ; pierśnica: 115cm; obwód: 361cm; wysokość: 22m
	Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
7.	Park przy pałacu, pola uprawne na płu-wsch od pałacu	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 132cm; obwód: 415cm; wysokość: 19m
	Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
8.	Park przy pałacu	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 158cm; obwód: 496cm; wysokość: 30m
9.	Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Koszalińskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			

Lp.	Lokalizacja pomnika	Typ pomnika	Rodzaj tworu	Opis pomnika
	Dawny Małobór, między polem a pastwiskiem	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Grupa 6 dębów szypułkowych
	. Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Koszalińskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
10.	Leszczyn, przy drodze	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 143cm; obwód: 449cm; wysokość: 22m
	Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Koszalińskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
11.	Dawna miejscowość Małobór, nad rzeczką Wkrą	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 117cm; obwód: 368cm; wysokość: 20m
	Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Koszalińskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
12.	Dawny małobór, na wschód od folwarku	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 136cm; obwód: 427cm; wysokość: 21m
	Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
13.	W pobliżu restauracji Polonez	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 96cm; obwód: 302cm; wysokość: 20m
	Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
14.	Na posesji prywatnej (adres - Drozdowo 10)	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 155cm; obwód: 487cm; wysokość: 25m
	Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
15.	Drozdowo 53, park za pałacem	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 145cm; obwód: 456cm; wysokość: 20m
16.	Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			

Lp.	Lokalizacja pomnika	Typ pomnika	Rodzaj tworu	Opis pomnika
	Nadleśnictwo Gościno, Leśnictwo Rzesznikowo, oddz. 527j	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 220cm; obwód: 691cm; wysokość: 22m
17.	Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
	Park przy pałacu	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Grupa 15 dębów szypułkowych
18.	Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Koszalińskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
	Dawny Małobór	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Grupa 37 drzew - 17 grabów, 4 buki, 16 dębów
19.	Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z dnia 8 września 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody			
	Nadleśnictwo Gościno, Leśnictwo Ledowo, odd. 412d	Jednoobiektowy	drzewo	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> ; pierśnica: 161cm; obwód: 506cm; wysokość: 27m)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Lasy

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2022 r. teren Gminy Rymań charakteryzuje się lesistością na poziomie 39,3 %, która jest wyższa od średniej lesistości krajowej, która wynosi 29,7%. Powierzchnia gruntów leśnych ogółem wynosi 5 892,78 ha, z czego większość to grunty leśne publiczne - 5 688,45 ha będące w zarządzie Lasów Państwowych. 204,33 ha stanowią grunty leśne prywatne. Powierzchnia lasów ogółem wynosi 5 745,93 ha.

Tabela 5. Struktura gruntów leśnych na terenie Gminy Rymań

Rodzaj własności	Powierzchnia [ha]
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	5 892,78
Grunty leśne publiczne ogółem	5 688,45
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	5 685,95
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	5 682,52
Grunty leśne prywatne	204,33

Źródło: GUS

Obszar Gminy Rymań znajduję się w zasięgu Nadleśnictwa Gościno i Nadleśnictwa Gryfice. Powierzchnie lasów na terenie gminy w zarządzie Nadleśnictwa Gościno i Gryfice w latach 2019-2023 przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 6. Powierzchnie lasów w zarządzie Nadleśnictwa Gościno i Gryfice

Rok	Powierzchnia lasów [ha]	
	Nadleśnictwo Gościno	Nadleśnictwo Gryfice
2019	5661,06	13,36
2020	5661,06	13,36
2021	5661,05	13,36

2022	5665,15	13,36
2023	5665,15	13,36

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z LP

Typy siedliskowe lasów na terenie Gminy Rymań będących w zarządzie Nadleśnictwa Gościno to BB, BMB, BMŚW, BMW, BŚW, BW, LMB, LMŚW, LMW, LŚW, LW, OL, OLJ. Na terenie gminy w zarządzie Nadleśnictwa Gryfice są głównie Las świeży (LŚw) - 10,45 ha oraz Las wilgotny (Lw) - 2,62 ha. Głównymi gatunkami w lasach są sosna zwyczajna, dąb, brzoza, buk. Struktury gatunkowa i wiekowa lasów będących w zarządzie Nadleśnictwa Gościno i Nadleśnictwa Gryfice, przedstawione zostały w tabelach poniżej.

Tabela 7. Struktura gatunkowa lasów będących w zarządzie Nadleśnictwa Gościno

%	Symbol	Gatunek
74,49%	SO	Sosna zwyczajna
6,59%	DB	Dąb nieokreślony
5,55%	BK	Buk pospolity
5,42%	OL	Olsza czarna
3,44%	BRZ	Brzoza brodawkowata
2,48%	ŚW	Świerk pospolity
0,85%	DB.S	Dąb szypułkowy
0,63%	GB	Grab pospolity
0,15%	DG	Daglezja zielona
0,09%	MD	Modrzew europejski
0,08%	DB.C	Dąb czerwony
0,07%	DB.B	Dąb bezszypułkowy
0,04%	JS	Jesion wyniosły
0,04%	JW	Klon jawor
0,02%	OL.S	Olsza szara
0,02%	AK	Robinia akacjowa
0,01%	KL	Klon pospolity
0,01%	LP	Lipa drobnolistna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z LP

Tabela 8. Struktura wiekowa lasów będących w zarządzie Nadleśnictwa Gościno

%	Wiek drzewostanów (w latach)
10,48%	1-20
14,99%	21-40
22,46%	41-60
21,66%	61-80
20,96%	81-100
4,16%	101-120
3,48%	121-140
1,81%	141+

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z LP

Tabela 9. Struktura gatunkowa i wiekowa lasów będących w zarządzie Nadleśnictwa Gryfice

Gatunek	Wiek (w latach)	Powierzchnia (ha)
Brz	70	0,88
Bk	4	3,11
Db.s	165	0,84
Bk	100	1,63
Md	33	1,6

Gatunek	Wiek (w latach)	Powierzchnia (ha)
Św	60	0,64
Bk	90	2,63
Brz	65	1,54
Brz	75	0,21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z LP

Gospodarka leśna w Lasach Państwowych prowadzona jest na podstawie planów urządzenia lasu, sporządzanych dla nadleśnictw na 10 lat. Dla Nadleśnictwa Gościno sporządzony został Plan Urządzenia Lasu na lata 2016-2025.

Na terenie Gminy Rymań działalność łowiecką prowadzą: Obwód nr 53 dzierzawiony przez Koło Łowieckie Foka Kołobrzeg oraz obwody łowieckie nr 52, 78, 79.

Na terenie Gminy Rymań zagrożeniem dla zasobów leśnych są:

- czynniki naturalne abiotyczne - obniżanie poziomu wód gruntowych, susze, wiatr i mróz;
- czynniki naturalne biotyczne - owady fitofagiczne, grzyby pasożytnicze, zwierzyna płowa;
- czynniki pochodzenia antropogenicznego - zanieczyszczenie powietrza, zanieczyszczenie wód, gospodarka odpadami (dzikie wysypiska), zagrożenia pożarowe, zmiana leśnego użytkowania terenu na inne formy, zaśmiecanie terenów leśnych.

Reasumując, projekt „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rymań na lata 2024 - 2027 z perspektywą do roku 2031” dotyczy obszaru w granicach jednej gminy oraz nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w związku z powyższym, na podstawie art. 48 ust. 1 i ust. 3 spełnia kryteria do odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Realizacja „Programu...” nie spowoduje wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi i zagrożenia dla środowiska. Dokument ten przyczyni się w skali długookresowej do poprawy jakości środowiska na terenie Gminy Rymań.

Ponadto art. 48 ust. 3 ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku(...), zezwala na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy. Takim dokumentem jest „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rymań na lata 2024 - 2027 z perspektywą do roku 2031”. Obejmuje ona realizację zadań jedynie na obszarze Gminy Rymań. Podobnie jak w poprzednim Programie znalazły się kolejne inwestycje związane z budową kanalizacji, zaopatrzeniem w wodę, budową i modernizacją dróg, termomodernizacją, zwiększeniem udziału zieleni, edukacją ekologiczną mieszkańców. Poza tym większość z tych zadań ma charakter ciągły, co również wskazuje na ich wagę i konieczność kontynuacji w kolejnych latach obowiązywania zarówno obecnego jak i przyszłego programu, w związku z czym możliwe jest odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

WÓJT
mgr Mirosław Terlecki